

Čo je skríningové vyšetrenie krčka maternice?

Počas skríningového vyšetrenia krčka maternice sa kontroluje, či je váš krčok maternice zdravý. Krčok maternice je otvor maternice, ktorý je spojený s pošvou. Skríning krčka maternice je jedným z najlepších spôsobov, ako sa chrániť pred rakovinou krčka maternice.

Nie je to vyšetrenie na zistenie, či máte rakovinu. Je to vyšetrenie, ktoré môže pomôcť zabrániť tomu, aby u vás rakovina vznikla.

Je jedným z najlepších spôsobov, ako sa chrániť pred rakovinou krčka maternice, preto nikdy neodkladajte absolvovanie skríningového vyšetrenia krčka maternice, keď ho máte podstúpiť.

Čo je skríning krčka maternice na HPV?

Toto je nový spôsob skríningu krčka maternice. Nazýva sa skríning krčka maternice na HPV a v Írsku bol zavedený v roku 2020. Tento typ skríningu krčka maternice bol už zavedený v Austrálii, v Holandsku, v Anglicku a Walese. Vo vašej vzorke na skríning krčka maternice sa najprv skontroluje prítomnosť ľudského papilomavírusu (HPV) - vírusu, ktorý môže spôsobiť rakovinu krčka maternice.

Ak sa zistí prítomnosť HPV, v tej istej testovacej vzorke sa bude kontrolovať, či máte na krčku maternice nejaké abnormálne (predrakovinové) bunkové zmeny.

Tento spôsob skríningu:

- je lepším spôsobom skríningu krčka maternice,
- zabráni viacerým rakovinám,
- znamená, že niektorí ľudia budú musieť podstúpiť menej vyšetrení.

Ak ste mali v minulosti robený ster z krčka maternice, skríningové vyšetrenie krčka maternice bude pociťovo podobné.

Ako sa vykonáva skríningové vyšetrenie krčka maternice na HPV?

Skríningové vyšetrenie zvyčajne trvá približne 5 minút.

1. Požiadajú vás, aby ste sa vyzliekli od pásu dolu a ľahli si na gauč.
2. Môžete ležať na boku alebo na chrbte, ako je pre vás pohodlnejšie.
3. Lekár alebo zdravotná sestra vám jemne vložia do pošvy pomôcku nazývanú gynekologické zrkadlo. Drží steny pošvy roztvorené, aby videli krčok maternice.
4. Použijú malú, mäkkú kefku, aby jemne odobrali vzorku buniek z krčka maternice.

Niekomu je tento úkon nepríjemný alebo počas neho cíti rozpaky, ale väčšina ho nepovažuje za bolestivý. Ak sa vám bude zdať vyšetrenie bolestivé, povedzte to lekárovi alebo sestre, lebo možno dokážu zmierniť vaše nepríjemné pocity.

Aké sú výhody skríningu krčka maternice?

Pravidelný skríning krčka maternice:

- zachraňuje životy,
- dokáže zistiť prítomnosť HPV skôr, ako spôsobí vznik abnormálnych buniek na krčku maternice,

- dokáže nájsť abnormálne bunkové zmeny pred vznikom príznakov,
- dokáže nájsť abnormálne bunkové zmeny, keď sa dajú ľahšie liečiť.

Včasný odhalenie HPV a abnormálnych buniek je najlepším spôsobom, ako zabrániť vzniku rakoviny krčka maternice.

Preto je dôležité chodiť na pravidelné skríningové vyšetrenia.

Aké sú obmedzenia skríningu krčka maternice?

Hlavné obmedzenia skríningu krčka maternice sú:

- skríning krčka maternice nezabráni všetkým prípadom rakoviny krčka maternice,
- u niektorých ľudí vznikne rakovina krčka maternice aj napriek pravidelnému skríningu,
- niektoré abnormálne bunkové zmeny sa nemusia odhaliť,
- skríning nezistí všetky abnormálne bunkové zmeny,
- niekedy nie sú výsledky vyšetrenia presné.

Čo sa deje s mojou vzorkou?

Vaša vzorka pôjde do laboratória so zabezpečenou úrovňou kvality. V takomto laboratóriu otestujú vašu vzorku na prítomnosť infekcie HPV. Ak máte aktívnu infekciu HPV, dvaja odborníci vyšetria vašu vzorku na bunkové zmeny. Ak nájdú nejaké zmeny, budete potrebovať ďalšie vyšetrenie nazývané kolposkopia. Počas kolposkopie sa detailnejšie pozrú na váš krčok maternice.

Prečo sa niektoré abnormálne bunkové zmeny neodhalia?

Vo vašej vzorke sa bude najprv zisťovať prítomnosť HPV. Ak sa zistí prítomnosť HPV, bude sa zisťovať prítomnosť abnormálnych buniek.

Ale nie u každého, u koho vznikne rakovina krčka maternice, sa počas skríningu zistí prítomnosť HPV.

Negatívny test na HPV – keď sa nezistí prítomnosť HPV – takisto neznamená, že sa ním neinfikujete v budúcnosti.

Abnormálne bunkové zmeny sa niekedy neodhalia, pretože:

- abnormálne bunky môžu niekedy vyzeráť podobne ako normálne bunky,
- vo vzorke môže byť veľmi málo abnormálnych buniek,
- osoba, ktorá odčítava vašu vzorku nemusí odhaliť abnormálne bunky (toto sa občas stáva bez ohľadu na to, o akú skúsenú osobu ide).

Neexistuje také vyšetrenie a taký skríningový program, ktorý by odhalil všetky osoby s abnormálnymi bunkami krčka maternice.

Rakovina krčka maternice sa vyvíja mnoho rokov. Vo väčšine prípadov trvá 10 až 15 rokov, kým sa normálne bunky zmenia na abnormálne a tie na rakovinové.

Preto by ste mali vždy absolvovať skríningové vyšetrenie krčka maternice, keď máte termín.

Ako zistím výsledky svojho vyšetrenia?

Výsledky vám budú poslané poštou, obvyčajne do 4 týždňov od vyšetrenia. Budú poslané aj vášmu všeobecnému lekárovi (doktorovi) alebo na vašu kliniku.

Čo znamenajú výsledky môjho vyšetrenia?

Existujú štyri možné výsledky.

1. Nebola zistená prítomnosť HPV.

Vaše výsledky ukazujú, že momentálne nie ste infikovaná HPV. Ďalšie skrínigové vyšetrenie krčka maternice budete mať o 3 alebo 5 rokov, v závislosti od vášho veku.

2. Bola zistená prítomnosť HPV a nebola zistená prítomnosť žiadnych abnormálnych bunkových zmien

Vaše výsledky ukazujú, že ste infikovaná HPV, ale nebolo vidieť abnormálne bunkové zmeny. Vyšetrenie by vám mali zopakovať o 12 mesiacov. Za ten čas by sa malo vaše telo dokázať zbaviť infekcie HPV.

3. Bola zistená prítomnosť HPV a prítomnosť abnormálnych bunkových zmien

Vaše výsledky ukazujú, že ste infikovaná HPV a na krčku maternice máte abnormálne bunkové zmeny. Potrebujete ďalšie vyšetrenie nazývané kolposkopia - kde sa detailnejšie pozrú na váš krčok maternice. Je podobný skrínigu krčka maternice.

4. Nekvalitná vzorka

Toto znamená, že laboratórium nedokázalo spracovať vašu vzorku zo skrínigového vyšetrenia. Požadujú vás, aby ste o tri mesiace prišli na opakovaný skrínig krčka maternice.

Udelenie súhlasu

Pri každom skrínigovom vyšetrení krčka maternice vás pred vyšetrením požiadame o udelenie súhlasu podpísaním formulára o skrínigu krčka maternice. Ak formulár neviete podpísať, požiadajú vás o to, aby ste svoj súhlas udelili ústne alebo urobením značky vo formulári v prítomnosti lekára alebo zdravotnej sestry.

Je to kvôli tomu, aby ste potvrdili, že:

- ste boli informovaná o skrínigu krčka maternice a jeho výhodách a obmedzeniach,
- týmito informáciami ste porozumeli,
- skontrolovali ste si, že vaše meno, adresa a ostatné údaje sú správne (týmto nám pomôžete potvrdiť, že máme vašu súčasnú adresu, ktorú môžeme použiť na komunikáciu s vami),
- toto nám umožňuje prijať, uchovávať a navzájom si poskytovať vaše osobné údaje a informácie o vašich predchádzajúcich skrínigových vyšetreniach s osobami, ktoré realizujú program skrínigu krčka maternice na HPV.

Nezabudnite: Len vy môžete udeliť súhlas k tomu, aby ste sa zúčastnili nášho programu. Súhlas musíte udeliť skôr, ako vám urobíme skrínigové vyšetrenie. Svoj súhlas môžete kedykoľvek odvolať, ak nás kontaktujete na bezplatnom telefónnom čísle **1800 45 45 55** alebo emailom na **info@cervicalcheck.ie**.

To znamená, že vás už v budúcnosti nebudeme kontaktovať ohľadne programu skrínigu krčka maternice.

Ako používame vaše osobné údaje?

CervicalCheck prijíma a bezpečne uchováva vaše osobné údaje (meno, adresu, telefónne číslo, dátum narodenia, číslo PPS, rodné priezvisko a rodné priezvisko matky) a vaše informácie o predchádzajúcich skrínigových vyšetreniach krčka maternice. Vaše informácie o predchádzajúcich skrínigových vyšetreniach krčka maternice sa týkajú vašej účasti v programe CervicalCheck.

Medzi ne môžu patriť výsledky skrínigu krčka maternice na HPV, účasť na kolposkopických vyšetreniach, liečba a výsledky z biopsie (testovacej vzorky).

Vaše údaje použijeme na to, aby sme vás kontaktovali, keď budete mať ísť na ďalšie skrínigové vyšetrenie, alebo keď budete mať výsledky. Vaše údaje si navzájom poskytujeme aj s inými zdravotníckymi službami, ktoré realizujú tento program. Patrí sem lekár alebo zdravotná sestra, ktorí vám robia skrínigové vyšetrenie, laboratórium, kolposkopické kliniky a Národný onkologický register Írska. Je to kvôli tomu, aby sme udržali a zlepšili kvalitu služieb.

Vašu vzorku zo skrínigového vyšetrenia môžeme použiť pri výučbe, pri kontrolách a auditoch a na skontrolovanie kvality a efektívnosti programu. Vaše údaje môžeme použiť aj na to, aby sme vás pozvali k účasti na výskume.

Je na vašom rozhodnutí, či sa zúčastníte skrínigu alebo nie. Vaše meno nikdy nepoužijeme v žiadnych správach, pri výučbe, ani pri kontrolách. Vaše osobné údaje budeme uchovávať bezpečným a dôverným spôsobom, v súlade so súčasnými platnými nariadeniami o ochrane údajov.

Na požiadanie budete mať úplný a otvorený prístup k vašim osobným údajom, ktoré má CervicalCheck k dispozícii. Ak sa vaše údaje zmenia, je dôležité, aby ste dali CervicalCheck o zmene vedieť. Na stránke **hse.ie/gdpr/data-requests/** zistíte, ako získať prístup k svojim záznamom.

Viac informácií nájdete na stránke **hse.ie/gdpr/** v sekcii Oznámenie HSE o ochrane osobných údajov – pacienti a používatelia služby.

Komunikácia s vami

Budeme s vami komunikovať otvorene, čestne, včas a transparentne, ak:

- počas starostlivosti o vás dôjde k nejakým chybám,
- v dôsledku starostlivosti, ktorú ste dostali, utrpíte ujmu,
- si budeme myslieť, že mohlo dôjsť k ujme.

To znamená, že vás budeme plne informovať o skutočnostiach a podrobnostiach týkajúcich sa vašej účasti v programe skrínigu krčka maternice.

Keď budeme mať vaše výsledky, pošleme vám ich spolu s ďalšími informáciami, čo znamenajú. Viac informácií môžete nájsť aj na stránke **hse.ie/cervicalcheck**.

